

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky:	Lucie Kunclová
Téma práce:	Náhrada nemajetkové újmy při ublížení na zdraví a usmrcení v adhezním řízení
Rozsah práce:	75 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce:	1. září 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma náhrady nemajetkové újmy je nadále aktuálním problémem trestního řízení. V důsledku změn, které do této oblasti přinesla rekodifikace občanského práva hmotného, došlo ke zrušení pevného základu pro rozhodování o nárocích na náhradu újmy při bližení na zdraví a usmrcení. Nová právní úprava byla motivována snahou rozvázat ruce soudům při rozhodování o těchto nárocích. Důsledkem však byla roztržitá praxe, která se i po uvedené změně přidržovala původní právní úpravy. Na tento stav reagoval Nejvyšší soud vydáním doporučující metodiky k náhradě nemajetkové újmy na zdraví. Argumentační silou a výlučností úpravy kritérií pro rozhodování soudů o uvedených nárocích se stala de facto závazným pramenem, který se promítá do rozhodovací praxe soudů, který je nyní kritizován ze strany Ústavního soudu. Stávající stav má jak svá pozitiva, tak i negativa, kterým se práce podrobně věnuje.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zdárné zpracování tématu předpokládá znalosti z oblasti civilního práva hmotného i procesního, trestního práva procesního a rozhodné judikatury, které diplomantka v diplomové práci prokázala.

3. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce je standardně a logicky členěna do pěti kapitol. V první kapitole se diplomantka věnuje institutu poškozeného, jeho postavení, potřebám a motivaci pro účast v trestním řízení. Předmětem druhé kapitoly je adhezní řízení a obecnější pojednání o rozhodování o různých druzích nároků poškozených v trestním řízení. Kapitola třetí a čtvrtá jsou zaměřeny úžeji na samotný předmět práce, a sice na problematiku nemajetkové újmy při ublížení na zdraví, usmrcení a zvláště závažném ublížení na zdraví. Poslední kapitola analyzuje vybrané problémy náhrady nemajetkové újmy při ublížení na zdraví a usmrcení v trestním řízení včetně hodnocení pozitiv a negativ metodiky Nejvyššího soudu týkající se náhrady nemajetkové újmy na zdraví dle § 2958 občanského zákoníku.

4. Vyjádření k práci

Práci hodnotím jako zdařilé zpracování zvoleného tématu. Diplomantka v ní vhodně vyvažuje popisný a kriticko-analytický přístup, přičemž v rámci identifikovaných problémů vyjadřuje vlastní názory, které podporuje právní argumentací.

V první kapitole se diplomantka například věnuje otázce možnosti přechodu nároku na náhradu nemajetkové újmy na právního nástupce s poukazem na rozdílnost trestněprávní a civilněprávní úpravy, přičemž se přiklání ke správnosti užšího pojetí v trestním řízení. V rámci druhé kapitoly, v níž je pojednáváno o adhezním řízení, diplomantka otvírá otázku lhůty pro uplatnění nároku poškozeného s tím, že její zkrácení ve prospěch obviněného nepovažuje za vhodné, věnuje se problematice předpokladů řádného uplatnění nároku na náhradu újmy i nevhodnosti zavedení práva poškozeného podat odpor proti trestnímu příkazu. V kapitole třetí diplomantka správně poukazuje na skutečnost, že při ublížení na zdraví je z hlediska nemajetkové újmy nutno rozlišovat čtyři samostatné druhy

nároků, a to bolestné, ztížení společenského uplatnění, další nemajetkové újmy a duševní útrapy. Na podkladě aktuální judikatury Ústavního soudu rovněž trefně popisuje způsob, jakým má být aplikovaná metodika Nejvyššího soudu tak, aby soudy dostaly své povinnosti podle čl. 36 odst. 1 Listiny. V kapitole čtvrté se v rámci pojednání o subjektech práva na náhradu nemajetkové újmy při usmrcení osoby blízké diplomantka věnuje otázce, zda toto právo má náležet rovněž přátelům a za jakých podmínek. Dochází ke kladné odpovědi a vědoma si rizik tohoto závěru podmiňuje přiznání nároku splněním vymezených kritérií intenzity přátelského vztahu. Nakonec dochází ke správnému závěru, že soudy by měly více pozornosti věnovat nárokům na nemajetkovou újmu a méně poškozené odkazovat do občanskoprávního řízení za účelem předcházení sekundární viktimizaci.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl diplomové práce, kterým je zmapování problematiky náhrady nemajetkové újmy při ublížení na zdraví a usmrcení v adhezním řízení včetně judikaturního vývoje, diplomantka zcela splnila.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce nejeví známky plagiátorství. Nejvyšší určená míra podobnosti činí 12 %. Zdroje jsou řádně citovány. Autorka do práce vložila vlastní názor a pohled na zkoumanou problematiku.
Logická stavba práce	V tomto ohledu není práci co vytknout.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce vychází z dostatečného množství různých odborných zdrojů zejména z českého jazykového prostředí. Literatura obsahuje i několik cizojazyčných zdrojů.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Práci hodnotím jako zdařilé zpracování zvoleného tématu. Diplomantka v ní vhodně vyvažuje popisný a kriticko-analytický přístup, přičemž v rámci identifikovaných problémů vyjadřuje vlastní názory, které podporuje právní argumentací. Blíže srov. bod 4.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je standardní a odpovídá požadavkům kladeným na zpracování diplomových prací.
Jazyková a stylistická úroveň	Text je psán na úrovni odpovídající pracím tohoto druhu.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Náleží přátelům nárok na náhradu nemajetkové újmy v případě usmrcení osoby jim blízké?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	1

V Praze dne 10. září 2023

JUDr. Katarína Tejnská, Ph.D.
vedoucí diplomové práce